

एसइई परीक्षामा ६५.९८ प्रतिशत विद्यार्थी उत्तीर्ण

काठमाडौं (प्रस)- २०८२ सालको माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसइई) परीक्षामा ६५.९८ प्रतिशत विद्यार्थी उत्तीर्ण भएका छन्। गत चैतमा सञ्चालित एसइई परीक्षाको नतिजा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डले सोमबार साँझ सार्वजनिक गरेको हो।

कुल जिपिए ल्याउने कति ?	जिपिए	विद्यार्थी संख्या
३.६० देखि ४.००	४८,३९२	४८,३९२
३.२० देखि ३.६०	८०,३७२	८०,३७२
२.८० देखि ३.२०	९४,२२२	९४,२२२
२.४० देखि २.८०	५५,९७७	५५,९७७
२.०० देखि २.४०	५,९९०	५,९९०
१.६० देखि २.००	७	७

उनका अनुसार परीक्षामा दुई लाख ८४ हजार ९६० विद्यार्थी 'ग्रेडेड' भएका छन्। एक लाख ४६ हजार ५०७ परीक्षार्थी 'ननग्रेडेड' भएका छन्। ननग्रेडेड (एनजी) प्राप्त गर्ने विद्यार्थीहरूले पुनःग्रेडेड परीक्षा दिनुपर्ने छ। दुई विषयसम्म एनजी आउने विद्यार्थीका लागि तत्कालै ग्रेडेड परीक्षा सञ्चालन गरिने सचिव पौडेलले जानकारी दिए। दुईभन्दा बढी विषयमा एनजी आउनेहरू अर्को वर्षको नियमित परीक्षामा सहभागी हुनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

यसपटक एसइईमा दुई लाख ५७ हजार ५२७ छात्रा र दुई लाख ५२ हजार ४३४ छात्रले परीक्षाको फाराम भरेकामा चार लाख ३० हजार ६६७ जना परीक्षामा सहभागी भएका शिक्षासचिव पौडेलले जानकारी दिए। यसपटक ४८ हजार ३९२ विद्यार्थीले सबैभन्दा उच्च जिपिए (३.६० देखि ४.००) ल्याएका छन्। त्यसपछिको जिपिए (३.२० देखि ३.६०) सम्म ल्याउने विद्यार्थीको संख्या ८० हजार ३७२ रहेको छ। यसैगरी ९४ हजार २२२ विद्यार्थीले २.८० देखि ३.२० सम्मको जिपिए, ५५ हजार ९७७ विद्यार्थीले २.४० देखि २.८० जिपिए ल्याएका छन्।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

वालेन्द्र सरकारको नीति कार्यक्रम

सुशासन र डिजिटल रूपान्तरणमा जोड

जेबी योजन

काठमाडौं- सरकारले सुशासन, आर्थिक पुनर्संरचना, डिजिटल रूपान्तरण गर्ने लक्ष्यसहितको महत्वाकांक्षी नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको छ। राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सोमबार संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ का लागि सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेका हुन्। नीति तथा कार्यक्रममा अधिकांश क्षेत्रलाई प्रविधिमैत्री बनाउने लक्ष्य राखिएको छ। करिब दुईतिहाइ बहुमतसहित गठन भएको सरकारले नीति तथा कार्यक्रममाफत आगामी दशकलाई 'आर्थिक रूपान्तरणको दशक'को रूपमा अघि बढाउने घोषणा गरेको छ। सूचना प्रविधि, ऊर्जा, कृषि, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार, डिजिटल शासन, वातावरण र प्रशासनिक सुधारलाई प्राथमिकतामा राख्दै 'नयाँ चरणको आर्थिक सुधार' सुरु गर्ने घोषणा गरेको छ।

नीति तथा कार्यक्रममा भ्रष्टाचार नियन्त्रण, डिजिटल अर्थतन्त्र निर्माण, निजी क्षेत्रको सहभागिता विस्तार, लगानीमैत्री वातावरण र हरित अर्थतन्त्रलाई मुख्य आधार बनाइएको छ।

सात प्रतिशत आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य

सरकारले नेपाललाई सम्मानित मध्यम आय भएको मुलुकमा स्तरोन्नति गर्न आगामी दशक औसत सात प्रतिशतको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने लक्ष्य राखेको छ। यसका लागि कानुनी तथा संस्थागत सुधार, उत्पादन लागत घटाउने नीति, लगानीमैत्री वातावरण निर्माण र दीर्घकालीन आर्थिक नीतिमा स्थिरता कायम गरिने उल्लेख गरिएको छ।

नीति तथा कार्यक्रममा 'सीमरहित अर्थतन्त्र'लाई राष्ट्रिय आर्थिक रणनीतिका रूपमा अघि सारिएको छ। सरकारले सेवा निर्यात, सूचना प्रविधि, जलविद्युत, पर्यटन र उच्च मूल्यका कृषि उत्पादनलाई आर्थिक रूपान्तरणका मुख्य आधार बनाउने जनाएको छ। सबै आर्थिक कारोबारलाई

काठमाडौं (प्रस)- प्रधानमन्त्री वालेन्द्र शाहले राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहेकै बेला संसद बैठक 'बंक' गरेका छन्। सोमबार सरकारको आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत भइरहँदा प्रधानमन्त्री शाह संसद बैठक छाडेर बाहिरिएका हुन्।

प्रतिपक्षीको टिप्पणी

नीति तथा कार्यक्रममै 'वालेन्द्र' भेटिएन

काठमाडौं (प्रस)- सरकारको नीति तथा कार्यक्रम 'कर्मकाण्डी' र यसअघिकै निरन्तरता भएको प्रतिपक्षी दलहरूले टिप्पणी गरेका छन्। राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का वरिष्ठ नेता वालेन्द्र शाहले आफू प्रधानमन्त्री भएको भोलिपल्टै चैत १४ मा सरकारको १०० बुँदे कार्ययोजना सार्वजनिक गरेका थिए। उक्त कार्ययोजनाअनुसार सरकारको गति तीव्र गतिमा अघि बढ्ने देखिएको थियो। जुन कार्यान्वयनको योजना नीति तथा कार्यक्रममा आउने आशा राखेकोमा त्यो नआएको विपक्षी

दलका नेताहरूको टिप्पणी छ। नेपाली कांग्रेसका सांसद अर्जुननरसिंह केसीले पहिलेकै सरकारले ल्याएको कार्यक्रमहरूमा जलप लगाएर प्रस्तुत गरिएको तर्क गरे। 'यसले ठूलो परिवर्तनको दिशा लिने देखिँदैन। २०८७ मा शुद्ध खानेपानी पहिलेकै कार्यक्रम हो। केही गर्न खोजिएजस्तो पनि छ। कर्मकाण्डीभित्र केही जलप लगाएजस्तो भान पार्न खोजिएको छ। कार्यक्रमभन्दा पनि व्यवस्थापन मुख्य हो,' सांसद केसीले भने।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

डिजिटल प्लेटफर्ममा आवद्ध गरी नगररहित अर्थतन्त्र निर्माण गर्ने घोषणा गरिएको छ। कर प्रणाली पुनरावलोकन गर्दै मध्यम वर्गीय परिवार र उच्चमिमाथिको बोझ

घटाउने बताइएको छ। राजस्व प्रशासनलाई पूर्णप्रविधिमैत्री बनाउने, कर फिर्ता प्रणाली स्वचालित बनाउने तथा न्यून विजकीकरण नियन्त्रण

गर्ने योजना नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिएको छ।

सूचना प्रविधि उद्योग

सरकारले सूचना प्रविधि क्षेत्रलाई राष्ट्रिय रणनीतिक उद्योग घोषणा गर्ने भएको छ। सफ्टवेयर, डिजिटल सेवा, क्लाउड कम्प्युटिङ, साइबर सुरक्षा, हरित कम्प्युटिङ र एआई कम्प्युटिसन निर्यातलाई प्राथमिकता दिइने उल्लेख गरिएको छ। नेपाललाई दक्षिण एसियाकै 'टेक हब' बनाउने लक्ष्यसहित डिजिटल पार्क, उच्च क्षमताका डेटा सेन्टर तथा सार्वजनिक डिजिटल पूर्वाधार निर्माण गरिने उल्लेख गरिएको छ। सरकारले 'रिमोट वर्क नीति' लागू गरी नेपाली युवालाई नेपालमै बसेर विदेशी कम्पनीका लागि काम गर्ने वातावरण बनाउने घोषणा गरेको छ। साथै, अन्तर्राष्ट्रिय 'पेमेन्ट गेटवे'लाई कानुनी मान्यता दिने, 'स्टार्टअप नेपाल पोर्टल'माफत एकै दिनमा कम्पनी दर्ता, कर छुट र वीउ पुँजी सेवा उपलब्ध गराउने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

प्रधानमन्त्रीले 'बंक' गरे नीति तथा कार्यक्रम चौतर्फी आलोचनापछि देखाए स्वास्थ्यमा समस्या

काठमाडौं (प्रस)- प्रधानमन्त्री वालेन्द्र शाहले राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सरकारको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहेकै बेला संसद बैठक 'बंक' गरेका छन्। सोमबार सरकारको आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत भइरहँदा प्रधानमन्त्री शाह संसद बैठक छाडेर बाहिरिएका हुन्। संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा दिउँसो ४ बजे नै पुगेका प्रधानमन्त्री शाह संसद बैठक सकिन २० मिनेटअघि नै हलबाट बाहिरिएका थिए। नीति तथा कार्यक्रम सुरु भएको ५०औं मिनेटपछि संसद बैठकबाट बाहिरिएका शाह संसद भवन बाहिर भने निस्किएका थिएनन्। अर्थमन्त्री स्वर्णिम वाग्लेसँगै रहेका वालेन्द्र निस्किएको २० मिनेटपछि राष्ट्रपति पौडेलले नीति तथा कार्यक्रम वाचन सकाएको थिए। उक्त अवधिमा वालेन्द्र बसेको कुर्सी खाली नै थियो। यसरी नीति तथा कार्यक्रम नसकी निस्कनुलाई विपक्षी सांसदहरूले अशिष्ट व्यवहार भएको टिप्पणी गरेका छन्। कतिपय सांसदले आफ्नै नीति तथा कार्यक्रमसमेत बहिष्कार गरेको बताए।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

नीति तथा कार्यक्रममा वैदेशिक रोजगार

फर्किने श्रमिकको 'डिजिटल सीप' अभिलेखीकरण विमानस्थलमा छुट्टै लेनको व्यवस्था

- डिजिटल सीप पासपोर्टमाफत रोजगारीबाट फर्किएकाको अभिलेखीकरण गरी अन्तर्राष्ट्रिय व्यावसायिक प्रमाणीकरण उपलब्ध गराउने
- वैदेशिक रोजगारीमा जानेलाई छुट्टै लेन र सेवा उपलब्ध गराउने
- अत्यधिक सेवा शुल्क र श्रम शोषणविरुद्ध कारवाही गर्ने
- विप्रेषणलाई उत्पादनशील क्षेत्रमा लगानी गर्न विप्रेषण-लगानी मिलान कोष स्थापना गर्ने
- आव २०८३/८४ देखि २०९२/९३ सम्म 'रोजगार प्रवर्द्धन दशक' घोषणा
- श्रम कूटनीतिमाफत उच्च पारिश्रमिक दिने गन्तव्यहरू पहिचान गरिने
- 'रिभर्स' प्रवासलाई प्रोत्साहन गर्ने
- नयाँ राष्ट्रिय रोजगार नीति बनाउने
- विदेशमा मृत्यु या अंगभंग भएका कामदारका परिवारका लागि उद्धार र कल्याणकारी कार्यक्रम सुदृढ गरिने

ममता थापा

काठमाडौं- सरकारले वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका श्रमिकको भित्रचाएका सीपको अभिलेख राख्ने भएको छ। आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रममा सरकारले रोजगारीबाट फर्किएकालाई डिजिटल 'सीप पासपोर्ट'माफत अभिलेखीकरण गरी अन्तर्राष्ट्रिय व्यावसायिक प्रमाणीकरण उपलब्ध गराउने उल्लेख गरेको हो।

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सोमबार

संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा प्रस्तुत सरकारको आगामी आवको नीति तथा कार्यक्रममा वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकसँग लिइने चर्को सेवा शुल्कको विषय पनि प्राथमिकतामा परेको छ। सरकारले अत्यधिक सेवा शुल्क र श्रम शोषणविरुद्ध कारवाही गर्ने उद्घोष गरेको छ। हाल विभिन्न उजुरीका आधारमा म्यानपावर व्यवसायीमाथि कारवाहीमा उत्रिएको सरकारले सेवा शुल्कको विषयलाई नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गर्दै थप कडाइ गर्ने संकेत गरेको छ।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

सरकारलाई सर्वोच्चको अल्पकालीन अन्तरिम आदेश

ट्रेड युनियन खारेज गर्ने निर्णय तत्काल कार्यान्वयन नगर्नु

- संवैधानिक इजलासको बहुमतबाट निजामती कर्मचारीको आधिकारिक ट्रेड युनियन खारेज गर्ने सरकारको निर्णय तत्काल कार्यान्वयन नगर्न अल्पकालीन अन्तरिम आदेश जारी
- काममुकायम प्रधानन्यायाधीश सपना प्रधान मल्ल, न्यायाधीश कुमार रेग्मी र हरिप्रसाद फुयाल अध्यादेशमाफत गरिएको ट्रेड युनियन खारेजीको निर्णय रोक्ने पक्षमा, न्यायाधीश विनोद शर्मा र शारंगा सुवेदी अल्पकालीन अन्तरिम आदेश जारी गर्न नहुने पक्षमा
- विपक्षीहरूलाई सात दिनभित्र लिखित जवाफ पेश गर्न आदेश

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सर्वोच्च अदालतको संवैधानिक इजलासले निजामती कर्मचारीको आधिकारिक ट्रेड युनियन खारेज गर्ने सरकारको निर्णय तत्काल कार्यान्वयन नगर्न अल्पकालीन अन्तरिम आदेश जारी गरेको छ। यो आदेश बहुमतको आधारमा जारी भएको हो। सोमबार बसेको संवैधानिक इजलासमा न्यायाधीशहरूको दुई खाले फरक मत देखिएको थियो। इजलासमा काममुकायम प्रधानन्यायाधीश सपना प्रधान मल्ल, न्यायाधीश कुमार रेग्मी र

हरिप्रसाद फुयाल अध्यादेशमाफत गरिएको ट्रेड युनियन खारेजीको निर्णय तत्काल कार्यान्वयन गर्न नहुने जिकिर थियो। न्यायाधीश विनोद शर्मा र शारंगा सुवेदीले भने एकपक्षीय सुनुवाइबाटै अल्पकालीन अन्तरिम आदेश जारी गर्न नहुने भन्दै फरक राय व्यक्त गरे। अन्ततः बहुमतको आधारमा ट्रेड युनियन खारेजी तत्काल गर्न कार्यान्वयन नगर्नु भन्ने अल्पकालीन अन्तरिम आदेश जारी भएको हो। बहुमतको आदेशमा छ, 'उक्त व्यवस्था नेपालको संविधानको धारा १७ को स्वतन्त्रताको

विद्यार्थी संजठन खारेजीको निर्णयमा सरकारलाई ठड्ठका - समाचार पृष्ठ ३ मा

हकअन्तर्गत उपधारा (२) को खण्ड (घ) मा रहेको संघ संस्था खोल्ने स्वतन्त्रता र ऐ धारा ३४ को उपधारा (३) को ट्रेड युनियन खोल्ने, त्यसमा सहभागी हुने तथा सामूहिक सौदावाजी गर्ने हकको संवैधानिक प्रत्याभूतिसँग जोडिएको सन्दर्भलाई विचार गर्दा हाललाई अध्यादेशको दफा १० कार्यान्वयन नगर्नु नगराउनु।

क्रमशः पृष्ठ २ मा

विद्यार्थी संगठन खारेजीको निर्णयमा सरकारलाई भड्का

तत्काल कार्यान्वयन नगर्न सर्वोच्चको अल्पकालीन आदेश

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- अध्यादेशमार्फत विश्वविद्यालयका विद्यार्थी संगठन खारेज गरेको सरकारलाई सर्वोच्च अदालतको आदेशले भड्का दिएको छ। विश्वविद्यालयलाई राजनीतिमुक्त बनाउने भन्दै विद्यार्थी संगठन खारेज गरेको बालेन्द्र शाह नेतृत्वको सरकारलाई उक्त निर्णय तत्काल कार्यान्वयन नगर्न सर्वोच्चले अल्पकालीन अन्तरिम आदेश दिएको हो। न्यायाधीश श्रीकान्त पौडेलको एकल इजलासले सोमबार विश्वविद्यालय समन्वय समितिले गत चैत २० गते गरेको निर्णय तत्काल कार्यान्वयन नगर्न नगराउनु भनी अल्पकालीन आदेश गरेको छ। अदालतले उक्त विषयमा आगामी जेठ ४ गते दुवै पक्षलाई

छलफलका लागि बोलाएको छ। आदेशमा आधार र कारणसहित बाटोको म्यादवाहेक सूचना पाएका मितिले १५ दिनभित्र महान्यायाधिवक्ताको

कार्यालयमार्फत लिखित जवाफ पेश गर्न र रिट निवेदनको एक/एकप्रति नक्कलसमेत साथै राखी पेश गर्न भनिएको छ। अखिल नेपाल राष्ट्रिय स्वतन्त्र विद्यार्थी

युनियन (अनेरास्ववियु) का अध्यक्ष दीपक धामीसमेतले प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषदको कार्यालय, सिंहदरवारलाई विपक्षी बनाई विश्वविद्यालयका विद्यार्थी संगठन खारेज गर्ने निर्णयविरुद्ध रिट निवेदन दायर गरेका थिए। प्रधानमन्त्री शाह विश्वविद्यालयलाई राजनीतिमुक्त बनाउन भन्दै विद्यार्थी संगठन खारेजीका लागि कठोर देखिएका थिए। विश्वविद्यालयबाट विद्यार्थी संगठनको कार्यालय, बोर्डलायागत हटाउन सुरक्षाकर्मी नै परिचालन गर्ने तयारीमा सरकार लागेको थियो। अध्यादेश ल्याएर विद्यार्थी संगठन खारेज गरिएकोप्रति सरोकारवालाहरूले विरोध जनाउँदै आएका छन्। विद्यार्थी संगठनहरूले विरोध प्रदर्शनसमेत गरेका थिए। यद्यपि, न्यायालयबाट निकास खोज्ने भन्दै उनीहरू सर्वोच्चमा पुगेका हुन्।

आयोगले पढायो सुकुमबासीको अवस्थासम्बन्धी अनुगमन प्रतिवेदन

काठमाडौं (प्रस)- राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोगले काठमाडौं उपत्यकाका सुकुमबासी बस्तीमा अनुगमनबाट प्राप्त तथ्य र सुभावावस्थतिको संक्षिप्त प्रतिवेदन सोमबार सरकारलाई पठाएको छ। आयोगले उपत्यकाका विभिन्न नदी किनारमा सार्वजनिक जग्गाहरूमा वर्षौंदेखि बस्दै आएका सुकुमबासी बस्तीका घरटहरा सरकारले हटाएको सन्दर्भमा अनुगमन गरेको प्रतिवेदन सरकारलाई पठाएको हो। आयोगका प्रवक्ता डा. टीकाराम पोखरेलले उक्त क्षेत्रका बासिन्दाहरूको आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक

अधिकारलगायत अन्य मानवअधिकारको उपभोगमा परेको असर तथा निजहरूको मानवअधिकारको अवस्था सम्बन्धमा विभिन्न मितिमा आयोगले गरेको अनुगमन प्रतिवेदन पठाएको जानकारी दिए। प्रतिवेदनमा गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा दीर्घरोगीलाई आवश्यक पोषणयुक्त खानेकुरा तथा औषधि नियमितरूपमा उपलब्ध गराउन, लैंगिक संवेदनशील विषयहरूलाई सम्बोधन गर्न भनिएको छ। होल्डिङ सेन्टरमा राखिएका व्यक्तिलाई मनोसामाजिक

परामर्श सेवा उपलब्ध गराउन, बालबालिकालाई गुणस्तरीय शिक्षाको व्यवस्था गर्न, विस्थापितको रोजगारीको व्यवस्था गर्न, नदी किनार र सरकारी जग्गामा बसेका सुकुमबासीहरूको यथायत्न तगत तयार गरी उनीहरूको दीर्घकालीन व्यवस्थापन गर्नुपर्ने प्रतिवेदनमा उल्लेख रहेको जनाइएको छ। प्रतिवेदनमा सांस्कृतिक महत्त्वका संरचनाहरूको स्थानान्तरण गर्न, वास्तविक सुकुमबासीहरूको पहिचान गरी अविलम्ब बसोबासको उचित व्यवस्थापन गर्न लगायतका सुझाव समावेश गरिएका छन्।

धौलागिरि आरोहण बापत एक करोड ३४ लाख सलामी दस्तुर

गण्डकी- धौलागिरि हिमाल आरोहणबापत यस याममा सरकारले एक करोड ३४ लाख ५४ हजार ५५० सलामी दस्तुर संकलन गरेको छ। यस यामका लागि कूल चार समूहमा १८ रुपय र १२ महिना गरी ३० जनाले धौलागिरि आरोहणका लागि अनुमति लिएको पर्यटन विभागका निर्देशक निशा थापा राउतले जानकारी दिए। म्यादीको धौलागिरि गाउँपालिका-४ मा पर्ने यो हिमाल आठ हजार १६५ मिटर उचाइमा रहेको छ। अल्पपूर्ण हिमालको आरोहणपछि मात्रै विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको आरोहण भएकोले पर्वतारोहण पर्यटनमा गण्डकी प्रदेशको अग्रणी स्थान रही आएको छ। अघिल्लो याममा यो हिमाल आरोहणका लागि ३६ जनाले अनुमति लिएका थिए। समयसमयमा परिवर्तन हुने मौसमका कारण आरोहणका दृष्टिले धौलागिरि हिमाललाई नैपाल पर्वतारोहण संघ गण्डकी प्रदेशका पूर्वअध्यक्ष शेषकान्त

शर्माले जानकारी दिए। 'समयसमयमा हुने मौसमको परिवर्तनका साथै भौगोलिक अवस्थिति धौलागिरि हिमाल आरोहणका लागि मुख्य चुनौती हो', उनले भने, 'यो हिमाल विशेष गरी जेष्ठमासमा साहसिक हिमाल आरोहण रूचाउने आरोहणको रोजाइमा पर्ने गरेको छ।' सन् १९६० मे १३ मा अस्ट्रियाका कर्ट डिम्बर्गले पहिलोपटक यस हिमालको सफल आरोहण गरेका थिए। उनीसहित डिम्बर्गसहित पिटर डियनर, एन्स्ट फोरर, एल्सन सेल्बर्ट, निमा दोर्ज र नवाड दोर्ज पहिलोपटक धौलागिरिको चुचुरोमा पुगेका थिए। पहिलो आरोहण भएको दिनको सम्मनामा ट्रेकिङ एजेन्सिङ एसोसिएसन अफ नेपाल(टान) गण्डकीसहित विभिन्न संघसंस्थाले प्रत्येक वर्षको मे १३ को दिनलाई धौलागिरि आरोहण दिवसका रूपमा मनाउँदै आएका छन्। यस वर्ष पनि मे १३ नजिकैदेखि गर्दा यसको आरोहण दिवस मनाउनका लागि तयारी गरिएको टान गण्डकीका अध्यक्ष कृष्णप्रसाद आचार्यले जानकारी दिए। रासस

Advertisement for MELAKA CONTRACTING AND SERVICES. Table listing various construction jobs like Supervisor, Plasterer, Pipe Fitter, etc. with prices and contact info.

Advertisement for SUPER CONSTRUCTION CO LTD. Table listing jobs like Tiler, Carpenter, Cleaners, etc. with prices and contact info.

Advertisement for ASEER TIME AL KUWAIT RESTAURANT. Table listing jobs like Juice Makers, Cleaner General, etc. with prices and contact info.

Advertisement for Qatar Engineering & Construction Company WLL. Table listing various engineering and construction services with prices and contact info.

Advertisement for LABELLE ROSE SALON. Table listing services like Masseuse, Beautician, etc. with prices and contact info.

Advertisement for QAMAR AL-YAMAMAH COMPANY. Table listing jobs like Labour, Heavy Truck Drivers, etc. with prices and contact info.

Advertisement for CENTRAL CAPITAL SERVICES PVT.LTD. Table listing various services with prices and contact info.

Advertisement for CHEMLITE INDUSTRIES SDN BHD. Table listing jobs like Worker's Position, General Worker, etc. with prices and contact info.

Advertisement for Frontline Recruitment. Table listing jobs like Cleaner General, Electrician Assistant, etc. with prices and contact info.

Advertisement for Suhasha Link Pvt. Ltd. Table listing various recruitment services with prices and contact info.

Advertisement for Manpower Agency. Table listing jobs like General Worker, Factory Worker, etc. with prices and contact info.

Advertisement for S.And S.Human Resource Pvt. Ltd. Table listing various recruitment services with prices and contact info.

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

संसद्मा प्रधानमन्त्रीको अशोभनीय व्यवहार

सोमबार संघीय संसद्को संयुक्त बैठकमा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले सरकारको नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गर्दै थिए । राष्ट्रपति रहुञ्जेल सदनमा प्रधानमन्त्रीदेखि सबै सांसदले शिष्टाचार पालना गर्नुपर्छ । मर्यादा र शिष्टाचार पालना गर्ने स्थानको रूपमा संसद्लाई लिइन्छ । अभ्र सत्तापक्षका सांसदले यो विषयमा विशेष ध्यान राख्नुपर्छ । तर राष्ट्रपतिले सदनमा नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै गर्दा प्रधानमन्त्री वामदेव शहा भन्ने वीचैमा उठेर बेपर्चा भए । नेपालको संसदीय इतिहासमा प्रधानमन्त्रीले यस खालको अशोभनीय कार्य गरेको पहिलोपटक हो ।

के यो सरकारका प्रधानमन्त्री जनता, संसद् र राष्ट्रपतिभन्दा माथिको हो ? प्रधानमन्त्रीको यस्तो अशोभनीय र अभ्र व्यवहारले सरकारको शिष्टतामाथि प्रश्न उठेको छ । चौतर्फी प्रश्न उठेपछि राष्ट्रपतिका राजनीतिक सल्लाहकार असिम शहाले बचाउ गर्ने कोसिस गरे । असिमले प्रधानमन्त्री अस्वस्थ भएकोले विश्राम गर्न पुगेको र पछि सदनको बैठकमा फर्केको दाबी गरे । जबकि प्रधानमन्त्री शहा निस्केपछि बैठकमा फर्केका थिएनन् । आफूले फेसबुकमा राखेको बचाउ सन्देश असिमले केहीबेरमै डिलिट गरे ।

‘मलाई बोल्न दे सरकार !’ गीतबाटै चर्चामा छाएका न्यापर बालेन उर्फ वामदेव शहा विसंगतिमाथि प्रश्न गरेकै कारण अहिले जनताको रोजी प्रधानमन्त्री बनेका छन् । वामदेवलाई प्रधानमन्त्री बनाउनु समयको माग पनि हो । तर उनै वामदेवलाई अहिले प्रश्न गर्न जोकोही डराउँछन् । अह त अह दुईतिहाइ नजिक मत पाएको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का अध्यक्ष रवि लामिछाने वामदेवसँग प्रश्न गर्न सक्दैनन् । संसद्मा कसरी प्रस्तुत हुने भन्ने पार्टीको सहजीकरण कार्यक्रममा वामदेव जाँदैनन् । सरकार पूर्णतया वामदेवको सचिवालयको नियन्त्रणमा छ । रास्वपाका १८० सांसद वामदेवका अगाडि ‘ज्यू हजुर’ गरी टाढैबाट नमस्कार गर्नेबाहेक अह बोल्न सक्दैनन् ।

एकप्रकारले रास्वपामा राणाशासनको झल्को सुरु भएको छ । यसबारे बोल्न नसक्दा रास्वपामा पनि उकुसमुकुस सुरु भएको छ । यस्तो उकुसमुकुस धेरै थुनेर राख्न सकिँदैन । यस्तो सम्बन्ध धेरै टिक्दा पनि टिक्दैन र यस्तो अशोभनीय व्यवहार गर्ने लामो समय टिक्दा पनि टिक्दैन । रास्वपामा एकप्रकारको प्रशंसक पनि छन् जो वामदेवलाई ‘राजाको नयाँ कपडा’ कथा शैलीमै उच्च प्रशंसा गरिरहेका छन् । शक्तिको उन्मादमा विगतका दुईतिहाइ निकट सरकार सत्ताबाट सडकमा पुगेको उदाहरण वामदेव र तिनका प्रशंसकले सम्भन्नुपर्छ । बेलायतमा यस्ता अशोभनीय व्यवहारको प्रयाशित गरेकै राम्रो ।

सुधारतर्फ वामदेव सरकारको कदम

डामोदर सबाल

सरकारले केही सुधारको संकेत र छनक पनि देखाइसकेको छ । जनप्रिय कामले निरन्तरता पाउँदै जान सके सरकारलाई जनताले साथ दिने नै छन् । विगतका गलत काम र कमजोरीहरूलाई ध्यान दिँदै नागरिक र जेन-जी पुस्ताको भावनालाई समेटेर नयाँ परिवेश र योजनाअनुसार नयाँ नेपाल निर्माण गर्न आवश्यक छ । अब तोडफोडभन्दा पनि नयाँ पुस्ताको ऊर्जालाई सदुपयोग गरेर युगले मागेका कामहरूमा सबै जुट्दै विश्व परिवेशअनुसार अगाडि बढ्न आवश्यक छ ।

भ्रष्टाचार र बेथिति बढ्दै गएर आमनागरिक महँगी, बेरोजगारको समस्यामा परिरहेका थिए । २०४६ सालपछि बनेका कुनै पनि सरकारले पाँच वर्ष कार्यकाल पूरा गर्न सकेनन् । जसले गर्दा मुलुकमा राजनीतिक अस्थिरता र चलखेलहरू बढ्दै गयो । तर पनि पुरानाले केही गर्दै गरेनन् भन्नेचाहिँ होइन ।

संघीय, प्रदेश र स्थानीय तीन तहका सरकार बने पनि यिनीहरूमा न त तालमेल हुन सको, न त अधिकारको विकेन्द्रीकरण नै भयो । जसले गर्दा सानातिना कामका लागि पनि प्रदेश र स्थानीय सरकारले संघकै मुख तान्न परिरहेको अवस्था छ । प्रदेशमा पनि सरकार बनाउने-भत्काउने खेलहरू भइरहे । सुशासन र स्वच्छ प्रशासन पनि जनताले पाउन सकेनन् । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था जनभावनाविपरीत अगाडि बढिरहेको छ । हरेक काममा गुटबन्दी र चरम राजनीतिकरणको पराकाष्ठा जनताले भोगिरहे । यही परिप्रेक्ष्यबाट बनेको वामदेव सरकारबाट जनताले ठूलो आशा गरेको छ ।

अध्यादेश: छिटो छरितो काम

दुईतिहाइ नजिकको वामदेव सरकारले निर्वाचनमा गरेका वाचा पूरा गर्न पुरानै तौर तरिकाले काम गरेर सफलता प्राप्त गर्न नसकिने भएपछि ‘फास्ट ट्र्याक’मा काम गर्न आवश्यक महसुस गर्दै विभिन्न अध्यादेश ल्याएको छ । रास्वपा सरकार १०० दिनका १०० वाचा पनि सार्वजनिक गरेर अगाडि बढेकाले पुरानै ढरामा अगाडि बढेर लक्ष्यमा पुग्न नसकिने भएर नै विभिन्न काममा आउने बाधा अड्कन फुकाउन अध्यादेशहरू ल्याउन परेको बताएको छ । द्रुत गतिमा काम गर्नका लागि ल्याइएको यी अध्यादेश वैठिक भन्न मिल्दैन । जनताले रास्वपालाई दुईतिहाइ नजिक प्रचण्ड बहुमत दिएको छ । तसर्थ अब यो सरकारलाई जनअपेक्षानुरूप काम नगरी सुख छैन ।

हाम्रा विगतका अर्थात् पुराना सांसद, मन्त्री, राष्ट्रसेवक, कर्मचारीहरूले हरेक काम पैसासँग साटन थालेकाले नै हरेक क्षेत्रका काम कमजोर बन्दै जानुका साथै प्रायः हरेक क्षेत्रमा धर्मिरा लागेको जगजाहेर नै छ । कर्मचारी नियुक्ति, सरुवा बढुवादेखि घरजग्गा खरिदविक्री, सवारीसाधन दर्ता, नवीकरणलगायत हरेक काम लेनदेनविना प्रायः असम्भव भइसकेको थियो । राज्यलाई कर, महसुल, सेवा, दस्तुर बुझाउन जाँदा पनि घूस खुवाउनुपर्ने बाध्यताले सेवाग्राही हैरान थिए । तर पछिल्लो समय वामदेव सरकार बनेयता कार्यालयको काममा चमत्कारिकरूपमा परिवर्तन भएको सेवाग्राहीले महसुस गर्न थालेका छन् । कामको हिलासुती अनियमिततामा पनि कमी आएको महसुस आमसेवाग्राहीमा छ । केही कार्यालयमा पुग्दा त्यो संकेत पनि देखिएको छ । तर यो पर्याप्त भने छैन । जनताका महत्त्वपूर्ण आधारभूत समस्या पूरा हुन सकेको छैन ।

नियुक्तिहरूमा दलीय भागवण्डाकारण अख्तियार र न्यायालयप्रति पिन जतनाको विश्वास घट्दै गएको अवस्था हो । नयाँ सरकारले सफलता

पाउन प्रशासन, अख्तियार, न्यायालयजस्ता क्षेत्रमा क्षमता र दक्षताको आधारमा भर्ना गर्ने परिपाटी मिलाउन आवश्यक छ । यो सरकार सफल हुनका लागि विगतका कतिपय भागवण्डाको नियुक्ति बाधक हुने देखिए पनि यसबारे अध्यादेश जारी भएसँगै यो समस्याले निकास पाउने देखिएको छ । तर पनि पैसा लेनदेन गरेर नियुक्ति भएकाहरूमा ठूलै राजनीतिक भ्रूकम्प गएको छ ।

सुकुमबासी बस्तीमा डोजर

सरकारले नदी किनार तथा सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गरेर बसेका सुकुमबासी तथा अत्यवस्थित वसोबासीलाई व्यवस्थित र सुरक्षित गर्ने उद्देश्यले ती बस्तीमा डोजर चलाएर व्यवस्थित गर्ने काम सुरु गरेको छ । यसै क्रममा सरकारले काठमाडौंका थापाथली, जडीबुटी, बल्खु, अनामनगर, शंखमुललगायत नदी तथा खोला किनारका घरटहरा डोजर प्रयोग गरी हटाएको छ । जहाँका वास्तविक सुकुमबासीलाई विभिन्न ठाउँमा राखेर तथ्यांक लिने काम गरेको छ । सरकारले वास्तविक सुकुमबासीको पहिचान गरी सुरक्षित ठाउँमा व्यवस्थापन गर्ने जनाएको छ । यसैक्रममा सुकुमबासीको नाममा उच्च पहुँचवाला व्यक्ति र हुकुम्बासीहरूले ठूला घर र टहरा बनाएर भाडा लगाएर रकम लिने गरेको पनि पाइयो । कतिपय ठाउँमा सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमण गर्ने होटल, स्कुल, घर बनाएर भाडा लिने गरेको पनि भेटिएको सार्वजनिक भएको छ । यो राम्रो होइन । यस्तालाई कानुनी दायरामा ल्याउन आवश्यक छ । कतिपय बस्तीमा त सुकुमबासीभन्दा हुकुमबासी बढी भएको पनि पाइएको छ ।

तर पनि कतिपय भूमिहीन वास्तविक सुकुमबासीलाई सरकारले सुरक्षित तरिकाले व्यवस्थित गरेर राख्न आवश्यक छ । यसअघिका सरकारले पटक-पटक सुकुमबासी समस्या समाधान आयोग गठन गरे पनि समस्याले पार पाएन । यस्ता आयोग १९ पटक गठन भएका थिए । लामो समयसम्म समस्या बल्किरहेको छ । काठमाडौं, पोखरा, बुटवललगायत देशभर सुकुमबासी समस्या दशकौंदेखि बल्किरहे आएको छ । अस्थिर सरकार र चरम राजनीतिकरणका कारणले पनि यो समस्याले निकास पाउन नसकेको हामीलाई जगजाहेर नै छ । केहीले त नदी किनारका जोखिमपूर्ण ठाउँलाई ठगी खाने ठाउँ नै बनाएका रहेछन् । अतः यो सरकारले सुकुमबासी समस्या समाधान गर्नु भनेर लागेकोले विगतमा सुरु भएका राम्रा कामलाई आत्मसात् गर्दै पहुँच, राजनीतिक अग्रह पूर्वप्रहविना निष्पक्ष तरिकाले समाधान गर्न पर्दछ । र, हुकुम्बासीले सुकुमबासीको नाममा यो समस्यालाई राजनीतिकरण गर्न हुँदैन ।

मुलुक भागवण्डाले भित्रिभित्र साँच्चैकै धर्मिरालेजस्तै खाएकोले आमनागरिकमा निराशा बढ्दै गएको छ । यसलाई सफा गर्न चानचुने अर्थ र हम्मतले हुँदैन तर पनि जनताले वामदेव नेतृत्वको सरकारबाट ठूलो आशा गरेको पाइन्छ । लोकतन्त्रमा जनतालाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर काम हुनुपर्ने बेलाका लोकतन्त्र आएको करिब ४० वर्ष पुग्न लाग्दा पनि आमनागरिकले सरकारी सेवाबाट ठगिएरहेको महसुस गरेका थिए । बजारमा अर्थतन्त्र चलायमान हुन सकेको छैन ।

शिक्षा र स्वास्थ्यजस्ता अनिवार्य आवश्यकताका कुराहरू भने महँगो हुँदै गएका छन् । यसले गर्दा आममानिसमा लोकतान्त्रिक सरकारप्रति विश्वास टुट्दै गयो ।

भूकम्प र कोरोनाकालको मारमा परेका उद्योगी व्यवसायी र नागरिकले सरकारपक्षबाट खासै संरक्षण र राहत पाउन सकेनन् । निराशा युवा वर्ग कामका लागि विदेशिन बाध्य बनेका छन् । तसर्थ वर्तमान सरकार यस्ता सवालप्रति ध्यान दिएर अगाडि बढ्न आवश्यक छ । सुशासनका लागि वामदेव सरकारबाट जनताले ठूलो आशा र भरोसा राखेका छन् । अनि उद्योगी र सर्वसाधारण जनता अर्थमन्त्री स्वर्णिम वामदेवको नयाँ बजेटको प्रतीक्षामा पनि छन् ।

यथार्थमा जनप्रतिनिधिहरूमा पनि निःस्वार्थ रूपले काम गर्ने भावना देखिएन । दोश्रो आमनिर्वाचनपछि जनप्रतिनिधिहरू भने सुविधाभोगी बन्दै गए । पार्टीबाट टिकट लिएर सरकारमा पुगेकाहरूले आफूसुसी काम गर्न थाले । कतिपय ठाउँमा आफ्ना नजिकका मान्छेलाई काम दिएर गुट-उपगुटका आधारमा विकास निर्माणका काम हुन थालेपछि जनविश्वास घट्दै जान थाल्यो । यस्ता आफूसुसी गर्ने कार्यले कतिपय ठाउँका जनप्रतिनिधिहरूले त ‘छोटाराजा’ कै संज्ञा पाउन थाले ।

यसर्थ, यो नयाँ जनादेशको सरकार राष्ट्र निर्माणका लागि नयाँ सिराबाट अगाडि बढ्न थालेकोले कम्तीमा केही समय सरकारको काम हेर्न आवश्यक छ । विगतमा शासक वर्गबाट धेरै कमी कमजोरी भएको कुरा सबैलाई जगजाहेर नै छ । अब यसबारे समीक्षा र सुधार गरेर अगाडि बढ्नु आजको आवश्यकता हो । जुन कुरा रास्वपाले पनि राम्रोसँग बुझेको हुनुपर्दछ । हामी नेपाली कामभन्दा पनि साना कुरामा संविधान-संविधान भनेर भाषण गरिरहेका हुन्छौं, व्यवहारमा आफ्नो नैतिकता र इमानदारिता संविधानअनुसार देखाउन सकिरहेका छैनौं । आशा गरौं, ३६ वर्ष युवा वामदेवको नेतृत्वमा सरकार बनेको छ, केही नयाँ सिराबाट काम हुन्छ ।

नयाँ सरकारका अगाडि थुप्रै चुनौतीहरू पनि छन् । सरकारले केही सुधारको संकेत र छनक पनि देखाइसकेको छ । जनप्रिय कामले निरन्तरता पाउँदै जान सके सरकारलाई जनताले साथ दिने नै छन् । विगतका गलत काम र कमजोरीहरूलाई ध्यान दिँदै नागरिक र जेन-जी पुस्ताको भावनालाई समेटेर नयाँ परिवेश र योजनाअनुसार नयाँ नेपाल निर्माण गर्न आवश्यक छ । अब तोडफोडभन्दा युगले मागेका कामहरूमा सबै जुट्दै विश्व परिवेशअनुसार अगाडि बढ्न आवश्यक छ ।

नेपालमा कृषि, पर्यटन, वन र जल सम्पदा क्षेत्रको विकासका लागि धेरै आधार र सम्भावना भएकोले स्पष्ट योजना बनाएर अगाडि बढ्न सकेमा देशले साँच्चै कौचुली फेन सक्दछ । थुप्रैले देशभित्रै रोजगारी पाउन सक्ने छन् । तर त्यसका लागि हामी सबैले आ-आफ्नो पैसा, व्यवसायमा नैतिकता र इमानदारिता देखाउनुपर्छ । वामदेव सरकारले पनि विनाप्रतिशोध स्पष्ट विकासको खाका कोरेर अगाडि बढ्न आवश्यक छ ।

श्रम सरोकार

विदेशमा रहँदा भुल्ने नहुने पाँच कुरा

- कसैको प्रलोभनमा नफसौं
धेरै तलब दिने वा अन्य राम्रो काम सुविधा दिने प्रलोभनमा दलालहरूले गन्तव्य मुलुकका कम्पनी वा वासस्थानमासमेत पुगेर फकाउन सक्छन् । आधिकारिक भिसा रहेको ठाउँभन्दा अन्यत्र काम गर्नु गैरकानुनी हो । कानुनी हैसियत गुमाएपछि सधैंभरि खतरामा काम गर्नुपर्छ र दलालले गैरकानुनी काममा लगाएर फसाउन पनि सक्छ । फर्किनुअघि जेल, नेल जरिवानासहित देश निकालाको अपमान साथै कुराई खानुपर्छ ।
- धार्मिक तथा स्थानीय कानूनको पालना गरौं
सम्बन्धित देशमा पुगेर कुनै गल्ती गरेर कानून थाहा थिएन भनेर उम्किन पाइन्न । स्थानीय धार्मिक, सामाजिक तथा राष्ट्रियताका विषयमा सधैं जानकार र सकारात्मक हुनुपर्छ ।
- आफ्नो सुरक्षामा ध्यान दिऔं
आफ्नो स्वास्थ्य र सुरक्षाको ख्याल आफैले राख्नुपर्छ । काम गर्दाको बखत, बाटो हिँड्दा, पौडी वा अन्य यस्तै कामको जोखिमबारे सधैं सचेत रहनुपर्छ । कतिपय मुलुकहरूमा जेन्ना क्रसिडभन्दा अन्यत्रबाट बाटो काट्दा पैदलयात्रीले समेत जरिवाना तिर्नुपर्ने हुन्छ । याद गरौं-कारखानामा काम गर्दा त्यहाँ प्रयोग हुने मेसिनको सोच्ने शक्ति हुँदैन, तपाईंको आफ्नै दिमागले सोचेर हौसियारी अपनाउनुपर्छ ।
- काममा लगनशील बनौं
आफ्नो सुपरभाइजरका कुरालाई अवलम्बन गर्नुपर्छ । उसको कुरालाई बेवास्ता गरेमा माथिल्लो निकायमा सामान्यतया कुनै सुनुवाइ गर्दैन । अति नै भएमा मात्र दूतावास, वैदेशिक रोजगार विभाग वा अन्य सहयोगी संस्थाबाट सहयोग लिने बानी गर्नुपर्छ । याद गरौं-रोजगारदाताले तपाईंलाई श्रमको मूल्य तिरेको हुन्छ ।

बैकुण्ठ भण्डारी

हाम्रो नवीय सदस्यहरू, कतै हान्दै कतै ठोक्दै, कतै बाल्दै, कतै ओक्दै यहाँसम्म आइपुग्नभएकोमा धन्यवाद दिन चाहन्छु । तपाईंका कुरा तपाईं नै राख्नु भनेर मैले भन्न सकिदैन । किनकि, म विचरो बबुरो भएको छु । पटक-पटक परधानमन्त्री खान नपाए पनि बल्लबल्ल पाको पद त्यसै छाड्न सकिँन ।

हाम्रो नवीय सदस्यहरू त्यही भएर अहिलेको दम्भी पार्टीको दम्भी सरकारका आदेशहरूलाई पूर्णपालना गराउने पक्षमा प्रतिबद्ध भएर अध्यायको देशलाई मैले हस्ताक्षर गरेर पठाइदिएको छु । कसैलाई चित्त बुझला, कसैलाई चित्त नबुझला ! चित्त बुझ्नेहरू एक सुर्की लगाएर मस्त हुनुहोला । चित्त नबुझ्नेहरू मोबाइलवाला टेलिभिजनसँग ठूला-ठूला कुरा गरेर विष ओक्नुहोला !

कुरो र कुरो जता पनि जान सक्ने भएकाले आफ्ना अध्यायका देशहरूलाई मैले सहर्ष स्वीकार गरी जनताले हावामा जिताएर पठाएका हाम्रो नवीयकै पक्षमा म मेरो कार्यकालसम्म शीतल तापेर बस्ने छु । कालोकोट वाबुले बस्ने कि जाने वा ? भनेर सोध्दा छु । मैले बस्ने भनेर भनेको छु । अब बस्ने भनेपछि त दिएको गर्नु परो ! बाबुले जसोजसो भनेका छन् मैले त्यसैत्यसै गरेको हुँ । त्यसमा हाम्रो नवीय सदस्यहरूले अन्धता लिनहुने छैन भन्ने कुरामा जय नेपाल गर्न चाहन्छु ।

कसले के भन्छन् भन्ने कुरो मलाई थाहा

नीऽइति-कार्यक्रम

बजाइदिएकै छ । कुरो ठीक होइन त ? एउटा हाननीयले अर्को हाननीयलाई सोध्छ । ठिकै हो । अब यी हजुरवाले जति भट्टाएर पनि कुरो उही हो क्यारे । नयाँ सिसीमा पुरानै के भनेजस्तो ! जसोजसो वाहून उसैसुखै स्वाहा भनेजस्तो ! होइन हो हाननीयज्यू, बुढावाले त धेरै खोके त ? चिसो गडे छ कि क्या हो ? कति न हजुरवाको चिन्ता गरेजस्तै गरी सोध्छन् । त्यस्तो होइन, उमेर गढेको हो । त्यही भएर ख्याक्ख्याक् गरेका छन् । अर्कोले थप्छन् । होइन हो । आजकल त खासै बाहिर निस्कनै मन लाग्दैन किन हो ? मलाईमात्र हो कि तपाईंलाई पनि त्यस्तै हो हाननीयज्यू ? अर्कोले भन्छ, सबैलाई त्यस्तै होला नि होऊ । हावा तालमा, उठियो हावा तालमै जितियो । सिंहदरवारभित्र छिरेर सलाम खानेबाहेक केही होलाजस्तो छैन ! पछाडि बेच्चकालाई के भयो कुनै प्याच्के बोले, होइन हो हाननीयज्यू, कति कुरा गरेर बसेको क्या ! सुन्नु न उता हजुरवाले बोलिरहनुभएको छ । तपाईंहरूकाहाँ के खुसुरखुसुर हो के ?

घाँटीको मुण्टो वटाई अर्कोले भन्यो- हतेरी ! हाननीयज्यू, निदाइएर बस्नु भन्दा त यसरी आफ्नो मनको बह पोख्नु नै ठीक हो नि होइन र ? उता हजुरवाले ध्याऽऽऽ गर्दै भने- हाननीय सदस्यहरू, विदेशबाट फर्केकाहरूलाई खेत जोत्न लगाउनु पर्दछ । जसले उत्पादन वृद्धि हुन्छ । खेत काम नगर्नेहरूका लागि प्रविधिको भरपुर उपयोग गर्नेगरी कार्यक्रम ल्याएका छौं । हजुरवाका कार्यक्रम पनि के हो के हो ! अँ साँच्चि, हाननीयज्यू अघि क भन्दै थियो र ? फेरि कुरा भन्ने नैऽइति कार्यक्रममा बसेका हाननीयज्यू !

त्यही त, अब घरमा बसौं अनेक थरीका

मानिसहरू आउँछन् । बस भन्ने परो । चिया खाउनु परो । कुरा सुनेको जस्तो पनि गरिदिने परो । हऽ हऽ हेरीला भन्ने परो । अब बजेट पनि गरौला भन्यो आफ्नो बजेटजति सबै स्वाहा । त्यही भएर चुन्नुकाँडे नारा ठीक लान थालेको छ- ‘चुपचाप कोठामा बास’ । यो बाहेक अहिले यो पद खासै प्रभावकारी लागेन हो हाननीयज्यू । अर्कोले दुबैसो पोखे ।

साँढे आना ठीक कुरा गर्नु भो । अब पहिलेपहिले जस्तो मोबाइलवाला टेलिभिजनसँग कुरा गर्ने, हल्लाबल्ला गर्न पनि पाइने । अहिले मनमा लागेको कुरा पनि बोल्न नपाइने । यस्तो पनि पर्द हुन्छ ? पहिलेपहिलेका हाननीय सासदहरू कति ठाँटले हिँड्थे । कति सम्मान पाउँथे । अहिले त टोलमा पनि न नमस्कार छ न केही छ, ‘खरानी ग्याड’ भनेर हतु पाइन्न भन्यो ।

एता वाजे फलाकै छन्, के भन्यो हो फेरि यो नगदरहित भनेर ? उठौं बाहिर गएर बरु फेरि घुट्टी चुस्की लिएर आउँ । घाँटी बसेको स्वर र ध्यारध्यारले केही बुझिँएन । अर्को हाननीयले सोधे । त्यही त । त्यही भएर हाम्रो हेडसर अघि नै उठेर हिँडिसके । हामीमात्र के बस्नु ? सबैको हालत उस्तै । कटैबरा ! हजुरवालेले जिति नै घाँटी फुलाएर नीऽइति पुराण सुनाए पनि के गर्नु सुन्नेले नसुनिदिएपछि !

हजुरवा भन्छन्, अन्त्यमा लुटतन्त्रका लागि विगतदेखि नै परिचालन हुँदै आएका र मुलुकको सम्पूर्ण क्षेत्रलाई ध्वस्त पार्दै ‘खरानी ग्याड’ का रूपमा परिचित हुनुहुने हाननीयहरूलाई अनुशासनको पाठ सिकाउनु पर्ने छ भन्दै यो नीऽइति तथा कार्यक्रम जस्तो लेखेर दिएको हो त्यस्तै पस्केको छु । सुन्नेलाई सुनको माला, भन्नेलाई फूलको माला, यो पुराण वैकुण्ठ जाला ! नीऽइति स्कन्दे, खरानी पुराण समाप्तम् ।

नीति तथा कार्यक्रम

दिगो वन व्यवस्थापनमार्फत वन क्षेत्रको आर्थिक योगदान अभिवृद्धि गरिने

काठमाडौं (प्रस)- सरकारले दिगो वन व्यवस्थापनमार्फत वन क्षेत्रको आर्थिक योगदान अभिवृद्धि गर्ने घोषणा गरेको छ। सोमबार राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा प्रस्तुत गरेको आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रममा यस्तो घोषणा गरिएको हो।

काठ, जडीबुटी, आयुर्वेदिक औषधि, कार्वन व्यापार, पर्यटन तथा वनमा आधारित उद्योगको विकासलाई प्रारम्भिकता दिइने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ। सरकारले जडीबुटीको प्रशोधन, मूल्य अभिवृद्धि तथा निर्यात प्रवर्द्धनलाई प्रारम्भिकतामा राखेको छ। चरन क्षेत्र विकास, पशुपालन तथा वनमा आधारित जीविकोपार्जन प्रवर्द्धन गर्दै वन स्रोतको वैज्ञानिक उपयोग गरिने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ।

वन क्षेत्रभित्र रहेका स्याउला, सोत्तर तथा मिचाहा वनस्पतिलाई स्थानीय समुदाय र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा उपयोग गरी प्राणारिक मूल, बिक्रेत तथा बायोचार उत्पादन प्रवर्द्धन गरिने सरकारको नीति रहेको छ। सरकारले 'नेपाल कार्वन प्राधिकरण' गठन गरी रेड-प्लस कार्यक्रम विस्तार

गर्ने घोषणा गरेको छ। सामुदायिक वन समूहलाई कार्वन सुधारमार्फत भवन निर्माण र उद्योगमा स्वदेशी काठको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिने राष्ट्रपति पौडेलले बताए।

वन डडेलो नियन्त्रण तथा निगरानीलाई प्रभावकारी बनाउन 'वन डडेलो उच्च सतर्कता केन्द्र' स्थापना गरिने नीति अगाडि सारिएको छ। डडेलो, वन अतिक्रमण तथा अवैध गतिविधिको रिजल टाइम निगरानीका लागि ड्रोन, स्याटेलाइटलगायत आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरिने नीति सरकारले अघि सारेको छ।

मानव-वन्धजन्तु द्वन्द्व न्यूनीकरणका लागि क्षतिपूर्ति, पूर्वसूचना प्रणाली, रोकथाम संरचना, नसबन्दी, स्थानान्तरण तथा वैकल्पिक वाली प्रवर्द्धनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने जनाइएको छ। राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष तथा संरक्षण क्षेत्रको प्रभावकारी व्यवस्थापनमार्फत दुर्लभ तथा लोपोन्मुख वन्धजन्तुको वासस्थान संरक्षण गरिने नीति तथा कार्यक्रममा समेटिएको छ। सरकारले चुरे क्षेत्रमा एकीकृत संरक्षण, जल पुनर्भरण तथा वैज्ञानिक उत्खनन लागू गर्ने जनाएको छ। वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन, जग्गा प्राप्त तथा वनसम्बन्धी अनुमति प्रक्रियालाई ई-पोर्टलमार्फत सरलीकरण गरी पूर्वाधार विकास र वातावरण संरक्षणबीच सन्तुलन कायम गरिने उल्लेख छ।

वायु गुणस्तर सुधार, स्वच्छ प्रविधि प्रवर्द्धन तथा प्रदूषण नियन्त्रणलाई पनि सरकारले प्रारम्भिकतामा राखेको छ। काठमाडौं उपत्यकाको वायु गुणस्तर सुधार कार्ययोजना अद्यावधिक गर्दै राष्ट्रिय वायु गुणस्तर व्यवस्थापन कार्ययोजना कार्यान्वयन गरिने तथा परम्परागत ईटा उद्योगलाई स्वच्छ प्रविधिमार्फत रूपान्तरण गरिने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख गरिएको छ।

त्यसैगरी, वायु प्रदूषण न्यूनीकरण, जलवायु अनुकूलन तथा दिगो सहरी वातावरण व्यवस्थापनका लागि बहुपक्षीय समन्वय प्रणाली सुदृढ गरिने बताइएको छ। सीमापार प्रदूषण नियन्त्रणका लागि द्विपक्षीय तथा क्षेत्रीय सहकार्य विस्तार गरिने सरकारको योजना छ। अन्तर्राष्ट्रिय जलवायु वित्तमा पहुँच बृद्धि गर्दै वन, कृषि, ऊर्जा तथा जैविक विविधतामा आधारित हरित अर्थतन्त्रलाई टेवा दिइने नीति सरकारले अघि सारेको छ। 'हरित वण्ड ढोका' विकास गरी जलविद्युतसहित हरित पूर्वाधारमा अन्तर्राष्ट्रिय सहूलियतपूर्ण वित्त आकर्षित गरिने तथा 'नेट जिरो २०४५' प्रतिबद्धता कार्यान्वयनका लागि क्षेत्रगत लक्ष्य र समय सीमासहित राष्ट्रिय कार्ययोजना लागू गरिने राष्ट्रपति पौडेलले बताए।

विपद्बाट यस वर्ष १९ लाखभन्दा बढी प्रभावित हुन सक्ने अनुमान

काठमाडौं- यस वर्षको मनसुन अवधिमा देशभर औसतभन्दा कम वर्षा हुने सम्भावना रहे पनि तापक्रम बृद्धि र चरम मौसमी घटनाका कारण मनसुनजन्य विपद्को जोखिम उच्च रहने आकलन गरिएको छ।

राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरणले सोमबार सार्वजनिक गरेको मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य राष्ट्रिय कार्ययोजना २०८३ को मस्यौदामा १९ लाखभन्दा बढी जनसंख्या प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको हो।

मस्यौदानुसार उच्च हिमाली क्षेत्रमा हिमताल विफोटको जोखिम बढेको छ, भने तराई तथा तल्लो भेगमा बाढी, पहिरो, डुबान, भूक्षय र आकस्मिक बाढीका घटना बढ्न सक्ने सम्भावना औल्याइएको छ। दैनिक तापक्रम बृद्धि र तातो हावाको लहरका कारण विशेषगरी दक्षिणी तराई क्षेत्र बढी प्रभावित हुन सक्ने जनाइएको छ।

प्रतिवेदनमा मनसुन अवधिमा देशभर करिब चार लाख ५७ हजार १४५ घरधुरीका १९ लाख ९७ हजार ७३१ जना प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ। प्रभावितमध्ये ५२ प्रतिशत महिला र ४८ प्रतिशत पुरुष हुनसक्ने जनाइएको छ।

जोखिममा रहेका जनसंख्यामध्ये पाँच वर्षमुनिका बालबालिका करिब एक लाख ९७ हजार ७३१ जना प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ। प्रभावितमध्ये ५२ प्रतिशत महिला र ४८ प्रतिशत पुरुष हुनसक्ने जनाइएको छ। जोखिममा रहेका जनसंख्यामध्ये पाँच वर्षमुनिका बालबालिका करिब एक लाख ९७ हजार ७३१ जना प्रभावित हुन सक्ने अनुमान गरिएको छ। प्रभावितमध्ये ५२ प्रतिशत महिला र ४८ प्रतिशत पुरुष हुनसक्ने जनाइएको छ।

नेपाल सरकार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको कम्पनीको हकदावी सम्बन्धी ३० दिने सूचना

बोलपत्रद्वारा गोल्या काठ दाउरा लिलाम बिक्री वितरण सम्बन्धी सूचना

कर्मचारी हटाइएको सम्बन्धी सूचना

कम्पनीको नाम परिवर्तन सम्बन्धी सूचना

कम्पनीको नाम परिवर्तन सम्बन्धी सूचना

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: ORNAPAPER INDUSTRY SDN BHD

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: CIMEI FOOD INGREDIENTS SDN BHD

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: MINAWA RECRUITMENT H.R. PVT LTD

साउदी/सुडामा रोजगार कम्पनी: AQUACOOL SAUDI ARABIA, A SOLE PROPRIETORSHIP

साउदी/सुडामा रोजगार कम्पनी: FAJER AL FALAH TECHNICAL SERVICE LLC

साउदी/सुडामा रोजगार कम्पनी: Career Development H.R. Resource Pvt. Ltd.

कुमारी बैंक लिमिटेडको धितोमा रहेको सम्पत्ति पुनः लिलाम बिक्रीको लागि ७ दिने गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र आह्वानको सूचना

मितज्यूको ट्रेलर रिलिज

जीएम युभिज प्रोडक्सनको ब्यानरमा निर्माण भएको फिल्म 'मितज्यूको ट्रेलर रिलिज भएको छ । सोमबार निर्माण टिमले पत्रकार सम्मेलन गर्दै फिल्मको ट्रेलर रिलिज गरेको हो ।

मंगलबार, २९ वैशाख २०८३ (Tuesday, 12 May 2026)

बम बहादुरको 'म हुँ पानी'मा राजेश र करिस्माको रोमान्स

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- 'पानको पात' जस्ता कालजयी लोक गीतका सर्जक तथा वरिष्ठ लोक गायक बम बहादुर कार्कीको नयाँ सन्देशमूलक गीतको भिडियो 'म हुँ पानी सबको जिन्दगानी' सार्वजनिक गरिएको छ ।

प्रकृतिको सुन्दरतालाई फल्काएकी छिन् । भिडियोमा उनीहरूसँगै सगुन कार्कीको पनि सशक्त अभिनय देख्न सकिन्छ । गीतमा बम बहादुर कार्की स्वयम्को शब्द र सङ्गीत छ ।

सङ्गीत संयोजन वि.वि.अनुरागीले गरेको छन् । देवेन्द्र पाण्डेको निर्देशन रहेको भिडियोलाई हरि हुमागाउँले छायाङ्कन गरेका हुन् ।

विकास दहालले सम्पादन गरेको यस भिडियोमा पानीका विभिन्न रूपहरू पनि देखाइएको छ । गीतको मूल भाव 'पानी नै जीवन हो' भन्ने रहेको छ । गीतले पानीले आफ्नो महत्व दसाउँदै मानिसहरूलाई यसको संरक्षण गर्न र प्रदूषित नवनाउन आग्रह गरेको छ ।

रंगशाला

बाह्रसिंगा ब्याडमिन्टन

सन्दीप जोराको शतकमा अमेरिकामाथि नेपाल 'ए' विजयी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ - सन्दीप जोराको शतकको सहयोगमा नेपाल 'ए' ले अमेरिकालाई पराजित गर्दै ४ खेलको अभ्यास शृंखला अपराजित रूपमा समाप्त गरेको छ ।

मल्लले ७१ ओभरमा ३० रन खर्चिएर ४ विकेट लिए । वसिष्ठ अहमदले ३ तथा शाहब आलम र पवन सराफले समान १ विकेट आफ्नो नाममा गरे ।

पहिले ब्याटिङ गरेको नेपाल 'ए' ले निर्धारित ५० ओभरको अन्तिम बल बाँकी रहँदा सबै विकेट गुमाएर २६४ रनको प्रतिस्पर्धात्मक योगफल तयार गरेको थियो ।

नेपाल 'ए' का लागि सन्दीपले ११५ बलमा ९ चौका र ४ छक्काको सहयोगमा १११ रनको शतकीय इनिङ खेलेका थिए । सन्दीपले १०८ बलमा शतक प्रहार गरेका थिए । यस अभ्यास शृंखलामा नेपाल 'ए' का लागि यो पहिलो शतक हो ।

इङ्ल्याण्डको क्रिकेट टोली नेपाल आउने !

काठमाडौँ (प्रस)- इङ्ल्याण्डको राष्ट्रिय क्रिकेट टोली नेपाल भ्रमणमा आउने सम्भावना उच्च रहेको छ । इङ्ल्याण्ड क्रिकेट बोर्ड(इसिबी) ले सन् २०२७ देखि २०३१ सम्मको अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रमअन्तर्गत पुरुष टोलीको नेपाल भ्रमणवारे सम्भावना अध्ययन गरिरहेको क्रिक इन्फोले जनाएको छ ।

केपिएलको प्रत्यक्ष प्रसारण एक्सन स्पोर्ट्सबाट टी-२० प्रतियोगिताको 'पावर्ड वाई' एन्टिम इनर्जी डिक्स, 'टु डब्लर पार्टनर' मा टिभिएस एन्टोर स्कुटी र 'डिजिटल बल्लेबाट' मा माई पे छन् ।

टी-२० प्रतियोगिताको 'पावर्ड वाई' एन्टिम इनर्जी डिक्स, 'टु डब्लर पार्टनर' मा टिभिएस एन्टोर स्कुटी र 'डिजिटल बल्लेबाट' मा माई पे छन् ।

Job advertisement for Shelter Security Services SDN BHD. Includes details about the company, job title (Security Guards), and application information.

Job advertisement for GRK Security SDN BHD. Includes details about the company, job title (Security Guards), and application information.

Job advertisement for Jasmine Overseas Pvt. Ltd. Includes details about the company, job title (Cleaner General), and application information.

Job advertisement for Mahad Manpower Pvt. Ltd. Includes details about the company, job title (Customer service agent/guest service agent), and application information.

Job advertisement for Nasser International Placement Services Pvt. Ltd. Includes details about the company, job title (Heavy Truck Driver), and application information.

Large advertisement for Chandani Recruitment Service Center Pvt Ltd. Promotes zero-cost employment to Malaysia. Includes details about the company, job opportunities, and application process.

राष्ट्र बैंक प्रतिवेदन

विप्रेषणमा उछाल, विदेशी मुद्रा सञ्चिति बलियो, मुद्रास्फीति नियन्त्रणमै

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को चैत महिनासम्म नेपालको वाध्य आर्थिक क्षेत्रमा उल्लेख्य सुधार देखिएको छ। नेपाल राष्ट्र बैंकले सार्वजनिक गरेको देशको वर्तमान आर्थिक तथा वित्तीय स्थिति प्रतिवेदनअनुसार विप्रेषण आप्रवाहमा तीव्र वृद्धि, शोधनान्तर वचत र विदेशी विनिमय सञ्चितिमा सुधारसंगै वाध्य क्षेत्र मजबूत बनेको हो।

चैतसम्म विप्रेषण आप्रवाह ३९.१ प्रतिशतले बढेर करिब १६ खर्ब ५९ अर्ब रूपैयाँ पुगेको छ। अधिल्लो वर्षको सोही अवधिमा यो करिब २ खर्ब ९ अर्ब रूपैयाँ मात्र थियो। अमेरिकी डलरमा समेत विप्रेषण ३९.८ प्रतिशतले वृद्धि भएको राष्ट्र बैंकले जनाएको छ। यसै अवधिमा शोधनान्तर स्थिति ७३१ अर्ब रूपैयाँ वचतमा पुगेको छ, जुन अधिल्लो वर्षको ३४६ अर्ब रूपैयाँको तुलनामा उल्लेखनीय सुधार हो। चालु खाता पनि ६१८ अर्ब रूपैयाँ वचतमा रहेको छ। विदेशी लगानी (एफडीआई) ६२.७ प्रतिशतले वृद्धि भई १४ अर्ब ५५ करोड रूपैयाँ पुगेको छ। कुल विदेशी विनिमय सञ्चिति करिब २४ खर्ब ३९ अर्ब रूपैयाँ बराबर पुगेको छ। आयात १३.६ प्रतिशत र निर्यात १८.५ प्रतिशतले बढे पनि व्यापार घाटा भने उच्च नै रहेको राष्ट्र बैंकको तथ्यांकमा उल्लेख छ।

बैंक तथा वित्तीय संस्थामा निक्षेप ८.५ प्रतिशतले वृद्धि भई करिब ७९ खर्ब रूपैयाँ पुगेको छ। वार्षिक आधारमा निक्षेप वृद्धि १५.५ प्रतिशत रहेको छ।

त्यसैगरी, निजी क्षेत्रमा प्रवाहित कर्जा ५.७ प्रतिशतले बढेर करिब ५९ खर्ब रूपैयाँ पुगेको छ। वार्षिक आधारमा कर्जा वृद्धि ६.९ प्रतिशत रहेको छ। बैंकिङ प्रणालीमा वचत निक्षेपको हिस्सा ४५.३ प्रतिशत पुगेको छ भने मुद्दती निक्षेप ३८.९ प्रतिशतमा सीमित रहेको छ। कर्जा संरचनामा कृषि क्षेत्रमा प्रवाह हुने कर्जा २.३ प्रतिशतले घटेको छ भने उत्पादन, सेवा तथा अन्य क्षेत्रमा विस्तार देखिएको छ। रियल इस्टेट, हायर पर्चेज तथा उपभोग कर्जामा वृद्धि भएको छ।

चैत महिनासम्म उपभोक्ता मुद्रास्फीति ४.४७ प्रतिशत रहेको राष्ट्र बैंकले जनाएको छ। अधिल्लो वर्षको सोही अवधिमा ३.७९ प्रतिशतको तुलनामा केही वृद्धि भए पनि मूल्यवृद्धि नियन्त्रणमै रहेको देखिएको छ।

चैतसम्म बैंकिङ प्रणालीमा मुद्राप्रवाह ८.९ प्रतिशतले बढेर वार्षिक आधारमा १४.५ प्रतिशत पुगेको छ। बैंक तथा वित्तीय

संस्थाबीचको अन्तरबैंक दर २.७५ प्रतिशत र ९१ दिने ट्रेजरी बिलको औसत व्याजदर २.६१ प्रतिशत रहेको छ।

खाद्यवस्तु र मरमसलाको मूल्यवृद्धि घट्यो त्यस्तै खाद्यवस्तु, दाल तथा गेडागुडी र मरमसलाको मूल्यवृद्धि घटेको देखिएको छ। राष्ट्र बैंकका अनुसार खाद्य तथा पेयपदार्थ समूहको मुद्रास्फीति चार दशमलव ०१ प्रतिशत रहेको छ भने गैर-खाद्य तथा सेवा समूहको मुद्रास्फीति चार दशमलव ७२ प्रतिशत रहेको छ।

आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को नौ महिनाको औसत मुद्रास्फीति दुई दशमलव ३९ प्रतिशत रहेको पनि राष्ट्र बैंकले जनाएको छ। अधिल्लो वर्षको सोही अवधिमा औसत मुद्रास्फीति चार दशमलव ५७ प्रतिशत रहेको थियो।

गत चैत महिनामा खाद्य तथा पेय पदार्थ समूहअन्तर्गत घ्यू तथा तेल उप-समूहको वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मूल्य सूचकांक १२ दशमलव ८७ फलफूलको ११ दशमलव ६७, तरकारीको नौ दशमलव १८ प्रतिशतले बढेको छ। दाल तथा गेडागुडी उप-समूहको वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मूल्य सूचकांक दुई ७८, खाद्य तथा खाद्यजन्य पदार्थको एक दशमलव ६८ र मरमसलाको एक दशमलव ६४ प्रतिशतले घटेको छ।

गैर-खाद्य तथा सेवा समूहअन्तर्गत विविध वस्तु तथा सेवा उप-समूहको वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मूल्य सूचकांक १९ दशमलव ९४, यातायातको १२ दशमलव ०३, शिक्षाको सात दशमलव ४६, मस्तिष्कन्य पदार्थको चार दशमलव ७७ र कपडा तथा जूताचप्पलको चार दशमलव ७३ प्रतिशतले बढेको छ। त्यस्तै, गत चैतमा ग्रामीण क्षेत्रको वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मूल्य सूचकांक तीन दशमलव ७९ प्रतिशतले र सहरी क्षेत्रको वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मूल्य सूचकांक चार दशमलव ७४ प्रतिशतले बढेको छ।

प्रदेशगत रूपमा समीक्षा महिनामा कोशी प्रदेशको वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति चार दशमलव ९८, मधेशको चार दशमलव ९१, बागमतीको चार दशमलव २०, गण्डकीको तीन दशमलव ८५, लुम्बिनीको पाँच दशमलव १५, कर्णालीको तीन दशमलव ८२ र सुदूरपश्चिम प्रदेशको तीन दशमलव ३९ प्रतिशत रहेको छ। त्यस्तै गत काठमाडौं उपत्यकाको वार्षिक विन्दुगत उपभोक्ता मुद्रास्फीति चार दशमलव ६९, तराईको चार दशमलव ८३, पहाडको चार दशमलव १८ र हिमालको तीन दशमलव २० प्रतिशत रहेको राष्ट्र बैंकले जनाएको छ।

सरकारको नीति तथा कार्यक्रम

करका संरचना पुनरावलोकनदेखि सहकारीपीडितको रकम फिर्तासम्म

एकीकृत बचतकर्ता सुरक्षण कोष स्थापना गर्ने विप्रेषण-लगानी मिलान कोष सञ्चालन गर्ने

- राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणको क्षमतालाई बढाइने
- राष्ट्रिय रणनीतिक उद्योगको घोषणा
- सीमारहित अर्थतन्त्र र तौलरहित व्यापारको नयाँ अवधारणा
- जडीबुटीदेखि हिमालयन वाटरसठम लिच्युतिमा जोड
- व्यापार सन्तुलन र राजस्व प्रशासनमा सुधार
- विप्रेषण-लगानी मिलान कोष सञ्चालन गर्ने

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सरकारले आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रममा करका संरचनाहरूको पुनरावलोकन गर्ने भएको छ। संघीय संसदको संयुक्त बैठकमा राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेल आर्थिक वर्ष २०८३-८४ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै यस्तो जानकारी दिएका हुन्।

भन्सार नाकामा न्यून विजिकीकरण गरिने भएको छ। साथै पुँजी बजारलाई सुरक्षित रूपमा विकास गरि अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास अवलम्बन गरिने भएको छ।

त्यस्तै, सहकारी संस्थाको नियमन र व्यवस्थित बनाउनका लागि राष्ट्रिय सहकारी नियमन प्राधिकरणको क्षमतालाई बढाइने भएको छ। सहकारीका कर्जा असुली मार्फत वचतकर्ताको रकम फिर्ता गरिने भएको छ।

वैदेशिक सहायताबाट प्राप्त भएको ऋणलाई प्रतिफल दिने आयोजनाहरूमा लगानी गरिने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख छ। त्यस्तै सरकारले नेपालको अर्थतन्त्रलाई परनिर्भरताबाट आत्मनिर्भरतातर्फ लैजान सरकारले आगामी आर्थिक वर्षदेखि औद्योगिक र व्यापारिक क्षेत्रमा आमूल परिवर्तनकारी

नीतिहरू कार्यान्वयन गर्ने घोषणा गरेको छ। 'नयाँ चरणको आर्थिक सुधार शृंखला' अन्तर्गत सरकारले उत्पादन लागत घटाउने, लगानीको वातावरण सरल बनाउने र नेपाली उत्पादनलाई विश्व बजारमा प्रतिस्पर्धी बनाउने गरी 'सीमारहित अर्थतन्त्र' र 'तौलरहित व्यापार' को नयाँ रणनीतिक जग बसालेको छ।

सरकारले डेढ दशक पुरानो 'औद्योगिक नीति २०६७' लाई समसामयिक परिमार्जन गरी नयाँ 'राष्ट्रिय औद्योगिक नीति' तर्जुमा गर्ने भएको छ। यस नीतिमार्फत लघु, साना, मझौला तथा ठुला उद्योगहरूलाई वर्गीकरण गरी फरक-फरक प्रोत्साहनका प्याकेजहरू घोषणा गरिने उल्लेख छ। स्टार्टअप र साना उद्यमहरूलाई वित्त, प्रविधि र बजारमा एकीकृत पहुँच पुऱ्याउन 'राष्ट्रिय उद्यम प्रवर्द्धन सुविधा' स्थापना गरिनेछ। साथै, नेपालको वैदेशिक व्यापारलाई सन्तुलित बनाउन 'नेपाल व्यापार एकीकृत रणनीति' लाई नयाँ स्वरूपमा कार्यान्वयन गरी निर्यात सम्भावना भएका वस्तुहरूको सूचीलाई परिमार्जन गरिने भएको छ।

त्यस्तै सरकारले आधुनिक विश्व अर्थतन्त्रको मागलाई मध्यनजर गर्दै 'सीमारहित अर्थतन्त्र' र 'तौलरहित व्यापार'लाई राष्ट्रिय आर्थिक रणनीतिक रूपमा आत्मसात् गरेको छ। यस अन्तर्गत भौतिक वस्तुको निर्यातमा हुने हुबानी र भन्सारका भ्रूषणहरू कम गर्न 'डिजिटल सेवा' को निर्यातमा जोड दिइने उल्लेख छ। सूचना प्रविधि, सफ्टवेयर विकास र डिजिटल सेवाहरूलाई तौलरहित व्यापारका रूपमा प्रवर्द्धन गरिने उल्लेख छ। यसका लागि अन्तर्राष्ट्रिय पेमेन्ट गेटवेलाई कानुनी मान्यता दिई विदेशी मुद्रा आर्जन र भुक्तानीलाई सहज बनाइनेछ, जसले गर्दा नेपाली युवाहरूले नेपालमै बसेर विश्व बजारमा आफ्नो सेवा बेच्न सक्नेछन्। त्यस्तै सूचना प्रविधि क्षेत्रलाई राष्ट्रिय रणनीतिक उद्योग घोषणा गरी विशेष प्राथमिकता दिने भएको छ। नेपाललाई ग्लोबल टेक हब बनाउन डिजिटल पार्क र उच्च क्षमताका डेटा सेन्टरहरू निर्माण गरिनेछ। सफ्टवेयर विकास, एआई, क्लाउड सेवा र साइबर सुरक्षा निर्यात गर्ने उद्योगहरूलाई विशेष वित्तीय सहूलियत, कर प्रोत्साहन र सहजीकरण उपलब्ध गराइनेछ। आइटी क्षेत्रमा काम गर्ने उद्योगहरूका लागि विजुलीको सहूलियत दर र उच्च गतिको इन्टरनेट

पूर्वाधारमा सरकारले लगानी बढाउनेछ। युवा उद्यमी र नवप्रवर्तनकारी सोचलाई व्यावसायिक रूप दिन स्टार्टअप नेपाल पोर्टल सञ्चालनमा ल्याइनेछ। यस पोर्टलमार्फत एकै दिनमा कम्पनी दर्ता, कर छुट्ट र बिउ पुँजी उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ। देशभरका स्थानीय तहहरूमा औद्योगिक ग्रामको विस्तार गरिनेछ, भने साभ्ना पूर्वाधारसहितका ग्रिन गार्मेन्ट मिलेज र विशेष आर्थिक क्षेत्रहरूलाई पूर्ण क्षमतामा सञ्चालन गरिनेछ। यस्ता औद्योगिक क्षेत्रहरूलाई 'औद्योगिक पर्यटन' संगै आवद्ध गरी बहुआयामिक लाभ लिने सरकारको योजना छ। त्यसैगरी नेपालको तुलनात्मक लाभ भएका क्षेत्रहरू जस्तै जडीबुटी, चिया, कफी र हस्तकलाको निर्यातलाई बढावा दिन मूल्य अभिवृद्धि र ब्रान्डिङमा जोड दिइनेछ।

व्यापार घाटा न्यूनीकरण गर्न सरकारले विवासातका वस्तुको आयातलाई निरुत्साहित गर्दै कच्चा पदार्थ र पुँजीगत वस्तुको आयातलाई सहज बनाउने उल्लेख छ। भन्सार नाकामा हुने न्यूनिकरण र राजस्व चुहावट नियन्त्रण गर्न पूर्ण डिजिटल प्रणाली लागू गरिने उल्लेख छ।

त्यस्तै वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त हुने विप्रेषणलाई उपभोगबाट उत्पादनशील क्षेत्रमा रूपान्तरण गर्न सरकारले विप्रेषण-लगानी मिलान कोष सञ्चालन गर्ने भएको छ। विदेशबाट फर्केका युवाहरूको सीप र पुँजीलाई साना तथा मझौला उद्योगमा परिचालन गर्न यो कोषले विउ पुँजी र प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ।

नेपालको वैदेशिक व्यापार प्रवर्द्धनका लागि विदेशस्थित नेपाली नियोगहरूलाई आर्थिक कूटनीतिमा केन्द्रित गरिने भनिएको छ। त्यस्तै सरकारले सहकारीको वचत फिर्ता गर्न एकीकृत वचतकर्ता सुरक्षण कोष स्थापना गर्ने भएको छ। सरकारले अद्यादेश मार्फत समस्याग्रस्त सहकारीको वचत रकम फिर्ता गर्न चक्रीय कोष स्थापना गर्ने व्यवस्था गरेको छ। अब एकीकृत कोष बनाउने नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख गरिएको छ।

नेप्सेमा दोहोरो अंकको उछाल

काठमाडौं (प्रस)- धितोपत्र बजारमा सेयर कारोबार मापक नेप्से परिसूचक ३८ दशमलव १९ अंकले उकालो लागेर दुई हजार ७८३ दशमलव ८५ मा पुगेको छ। यो एक दशमलव ३९ प्रतिशतको वृद्धि हो। ठूला कम्पनीको कारोबार मापक सेन्सिटिभ परिसूचक छ दशमलव शून्य आठ अंकले उकालो लागेर ४७३ दशमलव ४१ मा पुगेको छ। कारोबार भएकामध्ये कूल २४७ कम्पनीको सेयर मूल्य बढेको छ भने १८ कम्पनीको ओरालो लागेको छ। यस्तै, चार कम्पनीको सेयर मूल्यमा कुनै परिवर्तन भएको छैन।

कूल एक करोड चार लाख ३९ हजार ४३२ कित्ता सेयर चार अर्ब ६१ करोड ३५ लाख ६२ हजार छ सय ३५ रूपैयाँमा कारोबार भयो। उच्च कारोबारका आधारमा रिलायन्स स्पिनडिल मिन्स, नेपाल हाइड्रोपावर कम्पनी, एसवाई प्यानल नेपाल, रिडी पावर कम्पनी र साहस ऊर्जा लिमिटेड शीर्ष स्थानमा रहेको छ। यस्तै, फर्स्ट माइको फाइनान्स लघुवित्त, कुमारी धनवृद्धि योजना, डोलटी पावर कम्पनी, आत्मनिर्भर लघुवित्त वित्तीय संस्था र मेड्याड हाइड्रोपावरका लगानीकर्ताले कमाएका छन्।

नागरिक लगानी कोष र लक्ष्मी सन्स्राइज बैंकबीच सम्झौता

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नागरिक लगानी कोष र लक्ष्मी सन्स्राइज बैंक लिमिटेडबीच बैंक कर्मचारीहरूको अवकाश कोषको व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी सम्झौता भएको छ। उक्त सम्झौतामा कोषका निर्देशक नवराज खड्का र बैंकका मानव संसाधन प्रमुख अमित शर्माले हस्ताक्षर गरेका हुन्। सम्झौतामा योगदानमा आधारित भए/नभएको, उपदान कोष, स्वेच्छिक अवकाश कोष तथा अतिरिक्त अवकाश कोषको

व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था रहेको छ। अब बैंकका कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत अभिलेख तथा खाता तयार गरी परिचय पत्र सम्बन्धित कर्मचारीलाई प्रदान गर्ने, बैंकबाट मासिक/वार्षिक रूपमा कोष कटौती गरी प्राप्त भएको रकम र विवरण सम्बन्धित कर्मचारी वा बैंकको खाता अद्यावधिक गर्ने, बैंकको सिफारिसमा सेवा निवृत्त कर्मचारीलाई अवकाश रकम भुक्तानी गर्ने व्यवस्था कोषले गर्नेछ। त्यसैगरी, बैंकका कर्मचारीहरूले कोषमा जम्मा भएको रकममा नागरिक लगानी कोष ऐन, नियम, विनियम,

निर्देशिका एवम् कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसार व्याज, प्रतिफल तथा अन्य सेवा-सुविधा प्राप्त गर्नेछन्। कोषले अवकाश वा सेवा निवृत्त भएका कर्मचारीलाई नियमानुसार कर कटौती गरी भुक्तानी उपलब्ध गराउनेछ। त्यसको लागि बैंकले आफ्ना कर्मचारीहरूको विवरण कोषलाई उपलब्ध गराउने, मासिक तथा वार्षिक रूपमा कटौती गरिएको रकम सम्बन्धित कोषमा जम्मा गर्ने तथा सेवा निवृत्त कर्मचारीहरूको अवकाश रकम भुक्तानीका लागि सिफारिस गर्ने पनि सम्झौतामा उल्लेख छ।

'सुपर घलेम्दी'को पहुँचमार्ग निर्माण सुरु

स्याग्दी- अल्पपूर्ण गाउँपालिका-४ मा रहेको नौ दशमलव १४ मेगावाट क्षमताको 'सुपर घलेम्दी' जलविद्युत् आयोजनाको पहुँचमार्ग निर्माण सुरु भएको छ। सुपर घलेम्दी हाइड्रोपावर प्रा. लि. प्रवर्द्धक रहेको आयोजनाले नारच्याङको घलेम्दी र रेलखोलाको दोभानदेखि अल्पपूर्ण हिमालको फेदीमा प्रस्तावित बाँधस्थल जोड्ने पहुँचमार्ग निर्माण थालेको हो। आयोजनाका आवासीय इन्जिनियर प्रकाश भट्टराईले पाँच किलोमिटर ५०० मिटरमध्ये दुई किलोमिटर पहुँचमार्ग निर्माण सकिएको र कर्मचारी आवासका लागि भवन तयार भएको जानकारी दिए। 'विद्युत्गृह निर्माण स्थलमा सडक पुऱ्याएर जमिन तयार पार्न पहाड काट्न

थालेका छौं,' उनले भने, 'पहुँचमार्ग खनेपछि बाँध, विद्युत्गृह र पेनस्टक पाइपलाइन जडान तथा प्रसारण लाइन निर्माणलाई समानान्तर गतिमा अर्ध बढाउने तयारीमा छौं।' एक अर्ब ८० करोड लागत अनुमान गरिएको आयोजना आगामी दुई वर्षभित्र सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ। बाँधदेखि चार किलोमिटर २०० मिटर दूरीमा पाइपलाइनबाट ल्याइने पानीलाई ४२० मिटर उचाइबाट विद्युत्गृहमा खसालेर विद्युत् उत्पादन गरिने आवासीय इन्जिनियर भट्टराईले बताए। आयोजना निर्माणमा उपभोग हुने जग्गा सबै सार्वजनिक हो। निर्माण स्थलमा पर्ने एक हजार ४०० मध्ये ५४६

रूख कटानको आदेश प्राप्त भइसकेको छ भने बाँकी प्रक्रियामा रहेको छ। रत्नबल आइएमई र माड्युल्स बैंक लिमिटेडसँग वित्तीय स्रोत व्यवस्थापनका लागि प्रस्ताव गरिएको आयोजनाले जनाएको छ। कूल लागतको ७० प्रतिशत बैंक र ३० प्रतिशत स्वपुँजी रहनेछ। आयोजना प्रभावित क्षेत्रका वासिन्दाका लागि १० प्रतिशत सेयर लगानीको अवसर दिइने भएको छ। नारच्याङ भएर बग्ने नदीहरूमा १६२ मेगावाट क्षमताको पाँच वटा जलविद्युत् आयोजना निर्माण भएका छन्। थप ६३ दशमलव तीन मेगावाट क्षमताको एक वटा आयोजना निर्माणधीन र १७३ दशमलव १४ मेगावाटका दुई वटा

आयोजना निर्माणको प्रक्रियामा छन्। वडाअध्यक्ष लोकबहादुर पुनका अनुसार पाँच मेगावाट क्षमताको घलेम्दीखोला, ४२ मेगावाट क्षमताको झिस्तीखोला, ३८ मेगावाट क्षमताको नीलगिरि-१, ७१ मेगावाट क्षमताको नीलगिरि-२ र छ मेगावाट क्षमताको रेलखोला जलविद्युत् आयोजना निर्माण सञ्चालनमा आइसकेका छन्। नारच्याङको सिमाना भएर बग्ने कालीगण्डकीमा ६६ दशमलव तीन मेगावाट क्षमताको मध्य कालीगण्डकी जलविद्युत् आयोजना निर्माणधीन छ। कालीगण्डकी हाइड्रोपावर लिमिटेड प्रवर्द्धक रहेको १८४ मेगावाट क्षमताको कालीगण्डकी गर्ज जलविद्युत् आयोजना पनि निर्माणको तयारी भएको छ। रासस